

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 15.11.2006
KOM(2006) 685 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

**Výroční zpráva o činnostech v oblasti výzkumu a technického rozvoje v Evropské unii
v roce 2005**

[SEK(2006) 1450]

ZPRÁVA KOMISE

Výroční zpráva o činnostech v oblasti výzkumu a technického rozvoje v Evropské unii v roce 2005

(Text s významem pro EHP)

1. Úvod

Tato výroční zpráva zahrnuje vývoj a činnosti v roce 2005. Byla připravena na základě článku 173 Smlouvy o založení Evropského společenství¹ a článku 4 rozhodnutí o šestém rámcovém programu².

Zprávu doprovází pracovní dokument útvarů Komise s podrobnějšími údaji a statistikami. Hlavní kapitoly pojednávají o činnostech a výsledcích dosažených v roce 2005 a o rozvoji činností v oblasti výzkumu a technického rozvoje v členských státech Evropské unie. Statistické tabulky jsou uvedeny ve zvláštní příloze.

2. ČINNOSTI SPOLEČENSTVÍ V OBLASTI VÝZKUMU A TECHNICKÉHO ROZVOJE

2.1. Úspěchy politiky

Svou povahou a rozsahem může výzkumná politika EU přispět ke zlepšení života občanů Evropy a zároveň EU umožnit, aby v celosvětovém měřítku zvýšila svou konkurenceschopnost. Hraje prvořadou roli při rozvoji hospodářství založeného na znalostech, tedy při plnění lisabonských cílů a posilování priorit Komise týkajících se prosperity, zaměstnanosti a růstu v EU. V oblasti výzkumu EU sleduje dva hlavní cíle: vytvoření Evropského výzkumného prostoru a zvýšení a zlepšení veřejného a soukromého výzkumného úsilí v Evropě.

Na zasedání Evropské rady na jaře 2005 hlavy států a předsedové vlád posílili lisabonskou strategii novým partnerstvím pro růst a zaměstnanost, a obnovili tak podporu barcelonského cíle vyčlenit do roku 2010 na výzkum 3 % hrubého domácího produktu (HDP) ve srovnání s 1,9 % dnes. Ve svém sdělení „Budování evropského výzkumného prostoru znalostí pro růst“ ze dne 6. dubna 2005, které stanoví cíle evropské výzkumné politiky na období 2007–2013, Komise opětovně zdůraznila, jak je pro dosažení lisabonských cílů důležité dát **nový podnět znalostem pro udržitelný růst**. Budování schopnosti Evropské unie vytvářet poznatky, šířit

¹ „Na počátku každého roku předloží Komise zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Zpráva pojedná zejména o činnostech v oblasti výzkumu a technického rozvoje a v oblasti šíření výsledků za uplynulý rok a o pracovním programu pro běžný rok“.

² Rozhodnutí č. 1513/2002/ES ze dne 27. června 2002. Článek 4 „V rámci zprávy, kterou Komise každý rok předkládá v souladu s článkem 173 Smlouvy, poskytne Komise podrobnou zprávu o pokroku při provádění šestého rámcového programu, a zejména o pokroku při uskutečňování cílů a priorit Komise...; v této zprávě musí být rovněž uvedeny informace o finančních stránkách a používání nástrojů.“

je prostřednictvím vzdělávání a upevňovat je pomocí inovací se nyní obecně uznává jako nejlepší způsob, jak podněcovat hospodářský růst v EU a zajistit kvantitativní a kvalitativní zlepšení zaměstnanosti při současném zajištění sociálního pokroku a ochrany životního prostředí. V témže duchu hlavy států a předsedové vlád, kteří se sešli v Hampton Court, znovu potvrdili výzkum jako jeden z pěti hlavních směrů činnosti, které je třeba sledovat. Následně byla v této oblasti zřízena skupina na vysoké úrovni, jíž předsedá bývalý ministerský předseda Aho.

Komise v říjnu zveřejnění společnou koncepci pro více výzkumu a inovací, v níž se zaměří zejména na zlepšení podmínek pro investice soukromého sektoru do výzkumu a inovací. Hlavním cílem je zlepšit rámcové podmínky výzkumu a inovací, zejména prostřednictvím evropských zásad nebo pokynů k hlavním otázkám, např. daňovým pobídkám pro výzkum, využívání zadávání veřejných zakázek u inovačních výrobků a služeb a spolupráci a transferu technologií mezi vysokými školami a podniky. Má-li průmysl investovat více do výzkumu a vývoje v Evropě, je nezbytné nasměrovat politiky vnitřního trhu více na podporu hospodářství založeného na znalostech a na posílení dynamiky trhu s inovačním zbožím a službami s vysokými nároky na výzkum.

2.1.1. Na cestě k sedmým rámcovým programům

V roce 2005 byly učiněny důležité kroky **na cestě k sedmým rámcovým programům** (7. RP), když Komise předložila své návrhy na celý právní rámec, včetně samotných rámcových programů (ES a Euratom), spolu s podrobným předběžným (*ex ante*) posouzením dopadu v dubnu, specifickými programy v září a pravidly pro účast a šíření výsledků v prosinci. Komise navrhla ambiciózní 7. RP, a to co do působnosti i rozsahu, který je přiměřený problémům v Evropě.

Hlavní cíle sedmého rámcového programu jsou stanoveny v rámci čtyř hlavních okruhů:

- spolupráce, zajistit v celosvětovém měřítku vedoucí postavení EU v oblasti vědy a techniky podporou širší spolupráce mezi výzkumnými týmy, a to jak v rámci EU, tak i se zbytkem světa, včetně dlouhodobých partnerství veřejného a soukromého sektoru na širokém základě;
- myšlenky, umožnit významnou novou iniciativu, vytvoření vědecky nezávislé Evropské rady pro výzkum, podporovat základní výzkum na hranici znalostí řízený výzkumnými pracovníky, a podporovat tak výzkumné pracovníky, jejichž vynikající odborné schopnosti, tvořivost a intelektuální zvědavost povedou k významným novým objevům;
- lidé, rozvíjet kvantitu a kvalitu lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji;
- kapacity, rozvíjet prostředky, které jsou k dispozici pro výzkum a inovace, s cílem zajistit vědě lepší místo ve společnosti a usnadnit ucelený rozvoj mezinárodní spolupráce.

Obecný právní rámec navrhovaný pro 7. RP předpokládá jednoznačné zlepšení právního a správního prostředí evropského výzkumu pomocí zjednodušeného přístupu a postupů a převedení některých logistických a správních úkolů na externí subjekty.

2.1.2. Na cestě k Evropskému výzkumnému prostoru

Spolu s přípravou budoucího rámce pro financování výzkumu Komise v roce 2005 vystupňovala významné **politické iniciativy směrem k Evropskému výzkumnému prostoru**.

Strategie pro mobilitu v rámci Evropského výzkumného prostoru a *politika profesního rozvoje výzkumných pracovníků* poskytují členským státům a Komisi ucelený rámec k vytvoření jednotného, otevřeného, přitažlivého a konkurenceschopného evropského trhu práce pro výzkumné pracovníky. Významného pokroku bylo opět dosaženo při odstraňování překážek mobility a zlepšování kvalifikace a způsobilosti pro profesní rozvoj v jednotlivých odvětvích a vědních oborech. Mimoto došlo v roce 2005 ke zlepšení postavení výzkumných pracovníků, jejich povolání a profesního rozvoje díky doporučením adresovaným členským státům k Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a ke Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků, jež byla ihned po svém přijetí využita v praxi, a zahájení iniciativy Výzkumní pracovníci v Evropě v roce 2005.

V současné době se pracuje na *28 evropských technologických platformách*. Zaměřují se na strategické otázky, kdy dosažení budoucího růstu, konkurenceschopnosti a udržitelnosti v Evropě závisí na významném technickém pokroku, a to od oceli po leteckou, železniční a námořní dopravu, vodík a fotovoltaiku, vodu a chemické látky, od nanoelektroniky po inovační léčivé přípravky, genomiku rostlin nebo udržitelnou chemii (včetně průmyslových biotechnologií), výrobu, vzájemné poučení a prognostické znalosti. Evropská komise evropské technologické platformy nezřizuje ani neřídí, ale podporuje je a popřípadě pro ně vydává pokyny. Platformy zahrnují proces „zdola nahoru“, přičemž se zúčastněné osoby vedené průmyslem scházejí, aby definovaly a prováděly úkoly střednědobého až dlouhodobého strategického výzkumu podporující potenciál pro rozvoj, nasazení a využití hlavních technologií. Pokud byly agendy strategického výzkumu vypracované evropskými technologickými platformami v souladu s cíli evropské výzkumné politiky, byly vzaty v úvahu při vypracovávání specifického programu spolupráce. V omezeném počtu oblastí může být vytvořena společná technologická iniciativa za účelem provedení celé agendy strategického výzkumu vypracované evropskou technologickou platformou³, či její části.

Dále bylo vybráno 68 projektů *ERA-NET*; jejich cílem je koordinace národních a regionálních výzkumných programů v oblastech jako dvoustranná spolupráce s třetími zeměmi, metrologie, zemědělství a rybnářství, zdraví rostlin a lidí, energie, doprava nebo životní prostředí. V návrzích na 7. RP se ve čtyřech oblastech předpokládají rovněž *společné iniciativy podle článku 169 Smlouvy*, čímž by se koordinace programů měla posunout o krok dále.

Rovněž lze ve zvláštních oblastech vyzdvihnout příspěvek k Evropskému výzkumnému prostoru. Dne 28. června 2005 Evropská unie a ostatní mezinárodní partneři, Japonsko, Rusko, Čína, USA a Korea, k nimž se později připojila Indie, podepsali „společné prohlášení“, v němž se dohodli na realizaci *Mezinárodního termojaderního*

³ Pracovní dokument útvarů Komise, „Zpráva o evropských technologických platformách a společných technologických iniciativách: podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje s cílem zvýšit průmyslovou konkurenceschopnost Evropy“, SEK(2005) 800, 10. června 2005. Úloha Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury (ESFRI) při podpoře uceleného a strategického přístupu k tvorbě politik se upevnila, zejména díky přípravě evropského plánu pro novou výzkumnou infrastrukturu celoevropského zájmu.

experimentálního reaktoru (ITER) v evropské lokalitě Cadarache. Tato dohoda, která se týká více než poloviny světové populace, fakticky potvrdila vedoucí postavení Evropy ve výzkumu energie z jaderné syntézy a stala se historickým okamžikem v mezinárodní i evropské vědecké spolupráci. ITER představuje další krok předtím, než se energie z jaderné syntézy stane realitou a přispěje k řešení celosvětových energetických problémů. ITER je jedním z největších mezinárodních výzkumných projektů vůbec, s předpokládaným rozpočtem ve výši 10 miliard EUR v období 35 let.

V červnu byl přijat akční plán na období 2005–2009 pro provedení bezpečné, integrované a odpovědné evropské strategie rozvoje *nanovědy a nanotechnologií*. Jeho cílem je zvýšit a koordinovat výzkum v této oblasti s cílem přispět ke konkurenceschopnosti Unie a mnoha jejím politikám vytvořením synergií se vzděláváním a inovacemi. Společná činnost evropského průmyslu, výzkumných subjektů, vysokých škol a finančních institucí by měla umožnit vytvářet výrobky a procesy, které jsou z obchodního hlediska životaschopné a skutečně bezpečné.

Výzkum globálních změn a ekosystémů, udržitelných energetických a dopravních systémů poskytl významný příspěvek k revizi strategie EU pro trvale udržitelný rozvoj. Komise předložila zprávu o úspěšném provádění akčního plánu pro environmentální technologie a akčního plánu pro životní prostředí a zdraví, které pokračovaly v roce 2005. Na vrcholné schůzce v Bruselu, kterou Komise uspořádala v únoru 2005, byl přijat 10letý prováděcí plán pro iniciativu týkající se globálního systému pozorování Země.

V rámci strategie Komise pro *vědy o živé přírodě a biotechnologii* byl ve třetí zprávě Komise o pokroku a budoucí orientaci zdůrazněn její význam pro podporu růstu a posílení postavení EU na celosvětovém trhu špičkových technologií. Současně byly platformou pro klinické zkoušky předloženy první výsledky zaměřené na boj s nemocemi souvisejícími s chudobou – HIV/AIDS, malárií a tuberkulózou – v rámci programu Partnerství mezi evropskými a rozvojovými zeměmi pro klinické zkoušky (článek 169 Smlouvy).

Byly řešeny průřezové otázky podporující Evropský výzkumný prostor jako *věda ve společnosti, rovnost pohlaví ve vědě a mezinárodní spolupráce*, například prostřednictvím významných akcí pro veřejnost, v podrobné analýze a akčních plánech, dvoustranných a meziregionálních dialogů, při přípravě mezinárodních dohod o spolupráci s Japonskem, Jižní Koreou, Jordánskem a Egyptem a rovněž při uzavírání dohody se Švýcarskem.

V roce 2005 pokračovala přípravná akce pro výzkum v oblasti bezpečnosti (PASR), která byla zahájena v roce 2004. PASR připravuje půdu pro plnohodnotný výzkum v oblasti bezpečnosti v rámci tématu bezpečnost a vesmír v 7. RP. Co se týká vesmíru, v roce 2005 byla přijata dvě sdělení: „Předběžné prvky evropské politiky v oblasti vesmíru“ a „GMES: od koncepce k realitě“. V 7. RP budou definovány výzkumné činnosti v oblasti vesmíru s cílem podpořit evropskou politiku v oblasti vesmíru, které se zaměří zejména na GMES (globální sledování životního prostředí a bezpečnosti).

2.2. Provádění šestého rámcového programu

Zatímco se plánuje zahájení 7. RP v roce 2007, pokračuje **provádění výzkumných činností v rámci 6. RP**. Na období 2002–2006 má EU k dispozici rozpočet ve výši přibližně 20 miliard EUR přidělených na sedm tematických prioritních oblastí: vědy o živé přírodě, genomika a biotechnologie pro zdraví; technologie informační společnosti; nanovědy a nanotechnologie, inteligentní materiály a nové výrobní procesy; letectví a vesmír; kvalita

a nezávadnost potravin; udržitelný rozvoj, globální změny a ekosystémy; společenské a humanitní vědy. V roce 2005 byly rozpočtové prostředky zcela přiděleny. Bylo vynaloženo úsilí, aby 6. RP nadále přitahoval nejlepší výzkumné skupiny a nejnovativnější podniky, organizace a instituce, a ve všech tematických prioritních oblastech bylo dosaženo významného vědeckého a technického pokroku. Většina tematických oblastí věnuje zvláštní pozornost otevření témat, jež zvláště motivují k účasti průmysl, zejména malé a střední podniky, a podporují mezinárodní spolupráci. Provádí se výzkum na podporu politik v oblastech jako zemědělství, rybnářství, zdraví a ochrana spotřebitele, vzdělávání, mládež, zaměstnanost a sociální politika, spravedlnost a vnitřní záležitosti, životní prostředí, jednotný trh, energie a doprava. Co se týká právního a správního prostředí, bylo podle potřeby dosaženo dalšího zlepšení a pokroku, zejména pokud jde o zjednodušení.

Za účelem **využití předchozích rámcových programů** jsou vědecké a technické výsledky a společensko-ekonomický dopad výzkumných činností zahájených v rámci předchozích výzkumných programů předmětem šíření, analýzy a vyhodnocování s cílem optimalizovat jejich potenciál v řetězci inovací a tvorby politik. Pětiletá zpráva o hodnocení, studie výzkumných rámcových programů Společenství v období 1999–2003 a reakce Komise na ně byly obecně šířeny a projednávány na různých politických fórech a byly patřičně zohledněny zejména při přípravě 7. RP.

CORDIS je i nadále službou pro šíření projektů a výsledků 6. RP, přičemž všechny ukazatele ukazují významný nárůst využívání hlavních služeb, popisů projektů, zpráv a telefonních služeb.

3. ROZVOJ V ČLENSKÝCH STÁTECH A UPLATNĚNÍ OTEVŘENÉ METODY KOORDINACE

3.1. Výzkum a obnovená lisabonská strategie

Na jarním zasedání Evropské rady v březnu 2005 určili vrcholní představitelé EU růst a zaměstnanost za hlavní evropské politické priority. Obnovená lisabonská strategie představuje nový všeobecný závazek mobilizovat úsilí k plnění pozitivního programu reforem vzhledem k tomu, že úspěch závisí na komplexním přístupu, který umožní využít maximum nástrojů, s významným přispěním všech členských států v Evropě. Tento závazek byl podpořen dohodou o integrovaných hlavních směrech pro růst a zaměstnanost, které poskytují jasný návod na vytvoření národních reforem; dále byl podpořen neformálním setkáním v Hampton Court, které proběhlo v říjnu.

Prvním krokem pro naplnění těchto ambicí bylo vytvoření nezbytných nástrojů na podporu tvorby pracovních příležitostí. K tomu je potřeba přístup založený na partnerství spolu s přijetím vhodných opatření na náležité úrovni. Členské státy postupně vypracovaly národní programy reforem na společném základě integrovaných hlavních směrů. Rada, Evropský parlament a Komise mimoto společně pracují na opatřeních potřebných na úrovni Společenství k doplnění iniciativ členských států.

Potřeba vytvořit hospodářství založené na znalostech a zvýšit atraktivitu Evropy jako místa pro podnikání a investování je v národních programech reforem, které všechny členské státy předložily na podzim 2005, obecně dobře zohledněna. Posouzení části týkající se výzkumu v národních programech reforem 25 členských států, které Komise provedla, ukazuje, že výzkum a vývoj jsou klíčovými prioritami pro všechny členské státy spolu s potřebou budování hospodářství založeného na znalostech a zlepšení atraktivity Evropy jako místa pro

podnikání a investování. V mnoha zemích jsou politiky v oblasti výzkumu a vývoje a inovací stále více integrovány, což v některých případech vedlo k vytvoření rad pro výzkum a vývoj a inovace za spoluúčasti sociálních partnerů a příslušných ministerstev, jejichž cílem je poskytovat vládám poradenství na strategické úrovni. Členské státy kromě toho čelí řadě společných výzev, jako je potřeba zlepšovat lidské zdroje, podporovat malé a střední podniky v oblasti intenzivního výzkumu a potřeba zlepšovat předávání poznatků mezi veřejným a soukromým sektorem.

V reakci na tyto výzvy byla zavedena řada opatření, celkově však intenzita výzkumu a vývoje v EU v posledních letech stagnovala. Několik členských států přijalo konkrétní opatření ke zvýšení veřejných výdajů a zlepšení efektivnosti a účinnosti, včetně rozvoje partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem podněcovat podnikový výzkum a vývoj a zavedení systémů pro sledování a vyhodnocování veřejného výzkumu a vývoje. Všechny členské státy zvažují modernizaci řízení výzkumných ústavů a vysokých škol ke zvýšení nezávislosti řízení. Přibližně polovina z nich má určitou formu daňových opatření jako pobídku s cílem povzbudit a podpořit soukromý výzkum a vývoj a několik dalších členských států zvažuje jejich zavedení. Mnoho členských států má opatření nebo záměry k zajištění dostatečné nabídky kvalifikovaných výzkumných pracovníků pomocí získání většího počtu studentů pro vědecké, technické a inženýrské obory a zlepšováním kariérního růstu. Celkově národní programy reforem odrážejí větší uvědomování si potřeby kombinací soudržných politik na podporu výzkumu a inovací.

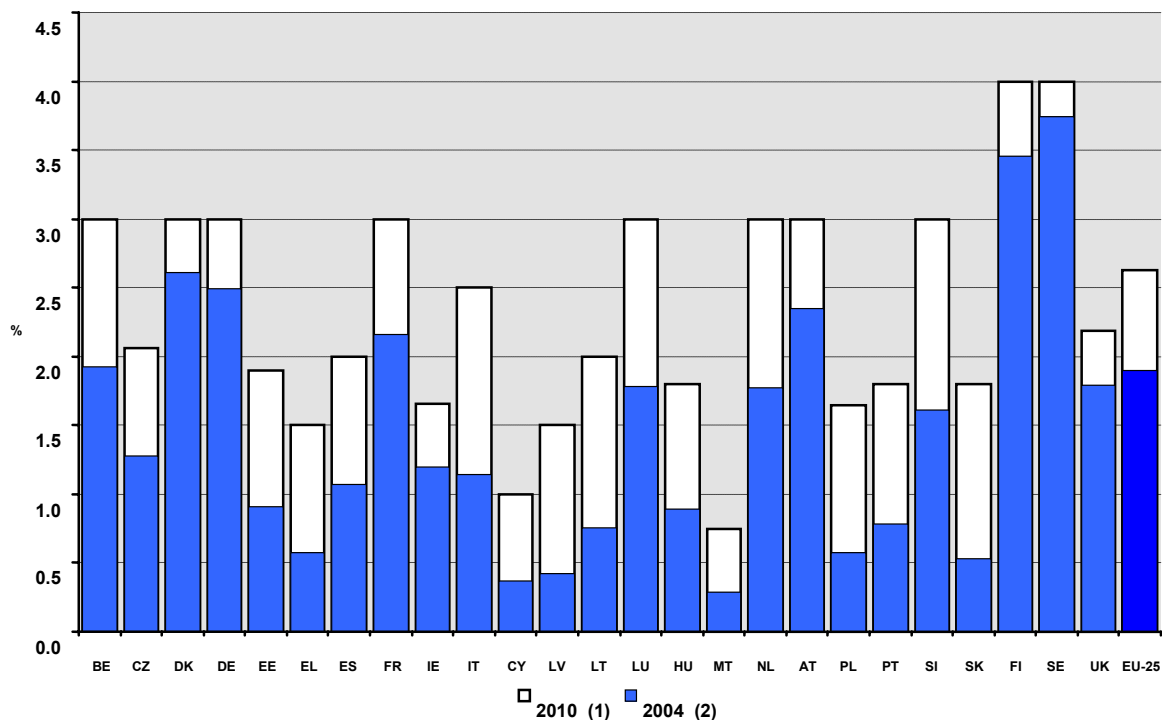
Vzhledem k významu výzkumu a vývoje pro budoucí růst a poskytování řešení mnoha problémů, jimž naše společnost dnes čelí, je důležité, aby se investice do výzkumu a vývoje zvýšily. V členských státech existuje značný prostor pro zlepšování kvality veřejných výdajů prostřednictvím přesouvání zdrojů, zejména státních podpor, na produktivnější účely a prostřednictvím užší koordinace mezi členskými státy s cílem zabránit nákladnému zdvojení úsilí. Rovněž lze zlepšit efektivnost podpory věnované do oblasti výzkumu a vývoje. Návrh Evropské komise vyčlenit výdaje na politiku soudržnosti spojené s lisabonskou strategií, který přijala Evropská rada s ohledem na 15 členských států EU, ukazuje, jak mohou být priority jako výzkum upřednostněny napříč škálou politik. Největší podíl by však měl pocházet ze soukromého sektoru a to závisí na zajištění příznivých vyhlídek pro návratnost investic do výzkumu a vývoje v Evropě. To zase závisí na poptávce po inovačních výrobcích a službách, na dostupnosti lidí s potřebnou kvalifikací a na dostupnosti přiměřeného právního rámce.

3.2. Pokrok směrem k 3% cíli

V minulých letech intenzita výzkumu a vývoje v EU (podíl výdajů na výzkum a vývoj na HDP) nevykazovala žádný náznak přibližování se k cílům stanoveným na zasedání Evropské rady v Barceloně v roce 2002 (intenzita výzkumu a vývoje se má do roku 2010 přiblížit k 3 %, přičemž dvě třetiny mají být financovány soukromým sektorem). Po období pomalého, ale trvalého růstu v období let 1997 a 2001 následoval od roku 2002 mírný pokles (z 1,92 % v letech 2001–2002 na 1,90 % v roce 2004). Toto kolísání bylo zapříčiněno zejména výkyvy v soukromém financování. Soukromé financování se v poslední době snížilo v důsledku hospodářského poklesu v letech 2002–2003 a splasknutí technologické bubliny. V roce 2004 představovalo 55 % celkových výdajů na výzkum a vývoj.

Členské státy si však nyní v oblasti výdajů na výzkum a vývoj obecně stanovují poměrně náročné cíle, a to buď v rámci svých národních programů reforem, nebo brzy poté (viz obr. 1).

Obr. 1 Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj jako % HDP

Za předpokladu, že byly splněny všechny cíle týkající se výdajů na výzkum a vývoj, tyto výdaje by se v EU podstatně zvýšily na přibližně 2,6 % HDP v roce 2010.

Porovnáním (jak v každém členském státě, tak i v EU 25 jako celku) ročního tempa růstu intenzity výzkumu a vývoje potřebného v období 2004 až 2010 ke splnění cíle s tempem růstu, jehož bylo dosaženo v minulých letech (1997–2004), můžeme posoudit úroveň cíle. Země jako Dánsko, Finsko, Švédsko, Německo a Rakousko měly tempo růstu, které (pokud budou v tomto trendu pokračovat) postačuje k dosažení jejich cíle: ačkoli tyto země mají již nyní intenzitu výzkumu a vývoje vyšší než průměr EU, v posledních letech se jim podařilo dostat se ještě více dopředu. V zemích jako Belgie, Francie nebo Spojené království a v EU 25 jako celku bude cíle dosaženo pouze tehdy, dojde-li k podstatnému urychlení růstu výdajů na výzkum a vývoj. Pro země jako Polsko, Slovensko, Malta, Lotyšsko a Řecko je tento cíl mimořádně náročný.

Při zkoumání důvodů úspěchu zemí, které na cestě směrem k barcelonským cílům postupují rychle kupředu, je vhodné podívat se na příspěvky různých odvětví hospodářství k růstu intenzity podnikového výzkumu a vývoje v těchto zemích. Za všemi těmito úspěchy ve skutečnosti stojí jedno (ve Finsku a v Německu), dva (v Dánsku) nebo tři (ve Švédsku) odvětví náročná na výzkum a vývoj⁴, která hrála rozhodující roli. To zdůrazňuje význam určité specializace v rámci celostátních/regionálních inovačních systémů a ekonomik, včetně určitých podniků s intenzivním výzkumem a vývojem. Při směřování k barcelonskému cíli však nelze podceňovat roli výzkumu a vývoje financovaného z veřejných prostředků, neboť

⁴ Finsko: komunikační zařízení, Německo: motorová vozidla, Dánsko: farmaceutické výrobky/biotechnologie a služby IKT, Švédsko: farmaceutické výrobky, motorová vozidla a komunikační zařízení.

ve všech těchto členských státech je intenzita výzkumu a vývoje financovaného z veřejných prostředků rovněž vyšší než průměr EU, což dokládá jeho doplňkovou roli k výzkumu a vývoji financovanému podniky.

3.3. Otevřená metoda koordinace (OMK)

V návaznosti na zkušenosti z prvního cyklu zahájil CREST (Výbor pro vědecký a technický výzkum) v lednu 2005 druhý cyklus. V rámci CREST bylo zřízeno pět skupin odborníků pro specifická témata a bylo dosaženo vyšší úrovně jednoty názorů členských států. Skupiny odborníků vedl jeden nebo dva členské státy a práce těchto skupin vedla k doporučením více zaměřeným na praxi.

V oblasti kombinací politik byl vypracován zvláštní proces vzájemného hodnocení, který se použil na tři státy (Švédsko, Španělsko a Rumunsko⁵) s cílem povzbudit výměnu informací o otázkách souvisejících s politikou a vyvodit poučení (specifická pro jednotlivé země i obecná) pro vytváření a provádění účinných kombinací politik, jichž je zapotřebí ke zvýšení intenzity výzkumu a vývoje. V oblasti daňových opatření se práce zaměřila na vyhodnocení a podobu daňových opatření pro výzkum, což vedlo k vypracování praktických pokynů pro vyhodnocování daňových opatření. Mnoho členských států v minulých letech zavádělo, rozšiřovalo nebo zlepšovalo své daňové režimy pro výzkum.

V oblasti reformy veřejných výzkumných center práce zahrnovala zmapování současného vývoje politik na podporu předávání poznatků mezi veřejnými výzkumnými organizacemi a průmyslem a rozvoj politických doporučení a prováděcích pokynů k výměně znalostí, organizaci veřejných výzkumných organizací, podniků a tzv. spin-off firem a k režimům pobídek pro výzkumné pracovníky. V oblasti malých a středních podniků se tento druhý cyklus zaměřil na potřeby malých a středních podniků s intenzivním výzkumem a vývojem a začínajících podniků v oblasti špičkových technologií. Skupina odborníků uspořádala své činnosti podle 5 témat považovaných za hlavní otázky pro integrovaný přístup politik v oblasti výzkumu a inovací v těchto oblastech: otázky financování; zlepšování řídicích schopností; spolupráce s výzkumnými ústavy; technologické zakázky a příležitosti k rychlému růstu. Práce týkající se práv k duševnímu vlastnictví se zaměřuje na vytvoření souboru nástrojů pro přeshraniční spolupráci zahrnující veřejné výzkumné organizace a vytvoření hlavních stavebních kamenů pro rozvoj dovedností odborníků v oblasti transferu technologií v celé Evropě.

Co se týká použití OMK v oblasti lidských zdrojů ve výzkumu, od roku 2002 působí řídicí skupina pro lidské zdroje a mobilitu. Řídicí skupina se skládá se zástupců členských států a v roce 2005 se zaměřila na lekce vzájemné výuky v souvislosti s mobilitou výzkumných pracovníků mezi vysokými školami a podniky.

CREST předloží Radě a Komisi zprávu o druhém cyklu OMK 3 % v září 2006, která bude vzata v úvahu při vypracování výroční zprávy Komise o pokroku a závěrů ze zasedání Rady na jaře 2007 k revidované lisabonské strategii. CREST využije rovněž národní plány reforem a zprávy o jejich pokroku jako základ vzájemného poučení s cílem zlepšit vnitrostátní politiky v oblasti výzkumu a na podzim 2006 předloží zprávu o hlavních ponaučeních.

⁵ Přizváno k účasti na zasedání CREST vzhledem k přistoupení.

Za účelem posílení a doplnění uplatňování OMK na 3% cíl byla zveřejněna výzva **OMC-NET** k předkládání návrhů na pilotní akce v oblasti výzkumu a technického rozvoje (předpokládaný celkový rozpočet 8,7 milionů EUR). Cílem je podpořit vzájemné poznávání a iniciativy v oblasti spolupráce přijaté skupinami členských států k politickým otázkám společného zájmu. Nový režim bude prováděn v rámci 7. rámcového programu.

4. VYHLÍDKY DO BUDOUCNOSTI

Všechny tyto úspěchy vydláždily cestu pro rok 2006, který bude rokem výzev s ohledem na jednání vedoucí ke konečnému přijetí 7. RP a k podpoře investic do výzkumu a kariéry výzkumných pracovníků v Evropě.

Jelikož dne 4. dubna 2006 bylo během třístranných rozhovorů mezi Evropským parlamentem, Komisí a předsednictvím EU dosaženo dohody o evropském rozpočtu na období 2007–2013, přijetí 7. RP a specifických programů se předpokládá koncem roku 2006 nebo počátkem roku 2007. První výzvy k předkládání návrhů by měly být zveřejněny počátkem roku 2007.

V rámci lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost předloží na podzim roku 2006 členské státy první zprávy o pokroku. Komise posoudí část týkající se výzkumu ve strategiích členských států, jakož i pokrok s ohledem na jednotlivé cíle v oblasti výzkumu a vývoje stanovené na jarním zasedání Rady a pokrok směrem k 3% cíli. K posílení strategií členských států v oblasti výzkumu Komise přijme do konce roku dobrovolné pokyny k podpoře předávání poznatků mezi vysokými školami a veřejnými výzkumnými organizacemi a podniky. Komise přijme mimoto rovněž nový rámec státní podpory pro výzkum a vývoj a inovace a prováděcí pokyny pro navrhování a vyhodnocování daňových pobídek pro výzkum a vývoj. Komise rovněž zamýšlí předložit návrh na zřízení Evropského technologického institutu, jenž byl měl začít fungovat do roku 2009.

5. ZDROJE DALŠÍCH INFORMACÍ

Více podrobností je uvedeno v pracovním dokumentu Komise, který tuto zprávu doprovází. Další informace je možné nalézt v těchto veřejně přístupných zdrojích:

- Výroční monitorovací zprávy rámcového programu a specifických programů, které poskytují souborná a nezávislá shrnutí pokroku a kvality opatření, která byla přijata za účelem provádění programů.
- Pětileté zprávy o hodnocení, které zkoumají provádění a výsledky výzkumných činností Společenství za pět předchozích let.
- Evropská zpráva o vědeckých a technologických ukazatelích (*European Report on Science and Technology Indicators*), která obsahuje popisy, statistiky a podrobné analýzy evropských a vnitrostátních činností v oblasti výzkumu a technického rozvoje ve světovém kontextu.
- Každoročně zveřejňované zprávy o klíčových číslech (*Key Figures*) poskytující soubor ukazatelů, které umožní ujasnit si postavení Evropy ve vědě, technice a inovacích.

- Statistika vědy a techniky v Evropě (Eurostat): statistické údaje o rozpočtech na výzkum a vývoj, výdajích na výzkum a vývoj, zaměstnancích a patentech v oblasti výzkumu a vývoje v členských státech v rozčlenění podle regionů.
- Studie a analýzy zveřejněné v souvislosti s programy výzkumu a technického rozvoje Společenství a zabývající se specifickými otázkami výzkumu a technického rozvoje, na něž se vztahují.

Většinu těchto dokumentů lze nalézt nebo objednat na internetových stránkách Komise:

- Hlavní stránka Komise „EUROPA“: <http://europa.eu/>
- Stránky služby CORDIS obsahující souborné informace o rámcovém programu pro výzkum a technický rozvoj: <http://cordis.europa.eu/>
- Stránky generálního ředitelství Komise pro výzkum: <http://ec.europa.eu/research/>
- Stránky generálního ředitelství Komise pro informační společnost: http://ec.europa.eu/information_society/index_en.htm
- Stránky generálního ředitelství Komise pro podnikání: <http://ec.europa.eu/dgs/enterprise/>
- Stránky generálního ředitelství Komise pro energii a dopravu: http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/index.html
- Stránky Společného výzkumného střediska (SVS): <http://www.jrc.ec.europa.eu/>
- Stránky Eurostatu: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>